

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Noziedzīgos Nodarījumos Cietušie](#) > [Cietušo Tiesības \(katrā Valstī\)](#) > 2 - Paziņošana par noziegumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā

2 - Paziņošana par noziegumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā

Kā man ziņot par noziegumu?

Par noziegumu ir jāziņo rakstiski vai mutiski prokurora birojā vai policijas iecirknī. Rakstisku paziņojumu par noziegumu iespējams iesniegt personīgi vai nosūtīt pa pastu (vai e-pastā).

Kā es varu uzzināt, kas notiek ar manu lietu?

Persona, kas ir ziņojusi par noziegumu, ir sešu nedēļu laikā jāinformē par izmeklēšanas uzsākšanu. Ja viņš/viņa nesaņem šādu paziņojumu, tad var iesniegt sūdzību vecākajam prokuroram.

Vai esmu tiesīgs saņemt juridisko palīdzību (izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā)? Ar kādiem nosacījumiem?

Sagatavošanās posmā un tiesas procesā cietušajam var palīdzību sniegt profesionāls pārstāvis – advokāts vai juridiskais konsultants. Cietušie var iecelt paši savu pārstāvi vai arī gadījumos, kad viņu finanšu situācija neļauj to darīt, var pieprasīt tiesas ieceltu pārstāvi. Šim nolūkam cietušajam ir jāiesniedz tiesā vai prokuroram vēstule, kurā sniegti pierādījumi par to, ka tam nav iespējas pašam apmaksāt pārstāvja izdevumus.

Vai es varu pieprasīt izmaksu kompensāciju (par piedalīšanos izmeklēšanā/tiesā)? Ar kādiem nosacījumiem?

Ja cietušais ir iesaistījies tiesas procesā tikai kā liecinieks, tad viņš/viņa var saņemt ceļošanas, nakšņošanas un dienas naudas kompensāciju vai arī kompensāciju par ienākuma zaudējumu.

Ja cietušais ir darbojies kā palīgs vai privātais lietas ierosinātājs, tad tam ir tiesības saņemt kompensāciju par pamatotiem izdevumiem, ieskaitot ar pārstāvja iecelšanu saistītos izdevumus.

Lai saņemtu kompensāciju par izdevumiem, ir jāiesniedz pieprasījums, kā arī dokumenti, kas apliecina izdevumu rašanos, ja tādi ir pieejami.

Vai es varu iesniegt apelācijas sūdzību, ja mana lieta tiek slēgta pirms iesniegšanas tiesā?

Cietušais var iesniegt apelācijas sūdzību pret spriedumu par pirmstiesas izmeklēšanas iesnieguma noraidīšanu un pret spriedumu par pirmstiesas izmeklēšanas pārtraukšanu. Informācija par apelācijas sūdzības iesniegšanu ir iekļauta šajos spriedumos.

Vai es varu iesaistīties tiesas procesā?

Cietušais piedalās pirmstiesas izmeklēšanā kā puse bez nepieciešamības iesniegt speciālu paziņojumu.

Valsts apsūdzības lietās cietušais var darboties kā puse (papildu apsūdzības iesniedzējs), ja tas iesniedz paziņojumu par vēlmi tā rīkoties.

Privātās apsūdzības lietās cietušais ir puse kā privātais prasības iesniedzējs.

Kāda ir mana oficiālā loma tiesu sistēmā? Piemēram, vai es esmu vai varu izvēlēties būt: cietušais, liecinieks, privātā puse vai privātais lietas ierosinātājs?

Cietušais ir noziegumā cietusi privātpersona.

Cietušais ir oficiāla puse pirmstiesas izmeklēšanā.

Valsts apsūdzības lietās cietušais var darboties kā puse, ja ir tā izvēlēties, un šajā gadījumā cietušais darbojas kā papildu apsūdzības iesniedzējs.

Privātās apsūdzības lietās cietušais darbojas kā privātās apsūdzības iesniedzējs.

Neraugoties uz to, vai cietušais darbojas kā puse, viņš/viņa tiek gandrīz vienmēr uzklauts kā liecinieks.

Pašlaik kriminālprocesos cietušais nevar darboties kā civilā puse.

Kādas ir manas tiesības un pienākumi šajā lomā?

Pat ja cietušais tiesā nedarbojas kā puse, viņš/viņa var piedalīties tajos tiesas procesos, kas ir svarīgi viņa/viņas interešu aizstāvībai. Cietušais var piedalīties lietas iztiesāšanā un sēdē par nosacītu procesa izbeigšanu, sodīšanu bez iztiesāšanu un procesa izbeigšanu, pamatojoties uz atbildētāja psihisku slimību vai gadījumos, kas ietver aizsardzības pasākumus, pamatojoties uz atbildētāja psihisku slimību. Iztiesāšanas laikā cietušais var iebilst pret atbildētāja pieprasījumu notiesāt bez pierādījumu ievākšanas un var pieprasīt atbildētājam atlīdzināt zaudējumus vai maksāt kompensāciju.

Ja krimināllieta tiek nosacīti izbeigta, cietušais var pieprasīt tās atsākšanu.

Ja cietušais ir izvēlēties darboties kā puse tiesas priekšā, tad viņš/viņa var īstenot noteiktus procesuālos pasākumus: iesniegt pieteikumus pierādījumu iegūšanai, uzdot jautājumus lieciniekiem un ekspertiem, izteikt savu nostāju, u.c., nosakot, kādu lēmumu tas sagaida no tiesas. Cietušais var iesniegt apelācijas sūdzību pret spriedumiem.

Cietušajiem, kas izsaukti kā liecinieki, ir jāierodas tiesā un jāsniedz liecība. Ja cietušais bez pamatota iemesla neierodas, tad var tikt sodīts.

priekšsēdētāja atļauju.

Vai iztiesāšanas laikā es varu sniegt liecību vai iesniegt pierādījumus? Kādos apstākļos?

Cietušais var iesniegt pieteikumu pierādījumu iesniegšanai, ja tas darbojas kā papildu vai privātais lietas ierosinātājs.

Kādu informāciju es saņemšu iztiesāšanas laikā?

Pirms pirmās noklausīšanās cietušais tiks rakstiski informēts par tā statusu kā pusei pirmstiesas izmeklēšanas laikā un tā tiesībām šajā situācijā.

Cietušais tiek rakstiski informēts par apsūdzības iesniegšanu tiesā un par tiesas sēžu vai noklausīšanās norises datumiem un vietām, kurās tas var piedalīties.

Ja tiesa izdod rīkojumu par zaudējumu atlīdzību, tā nosūtīs sprieduma kopiju cietušajam.

Vai man būs pieeja tiesas dokumentiem?

Pirmstiesas izmeklēšanas laikā cietušais var piekļūt šiem dokumentiem ar procesa virzītāja atļauju.

Tiesas procesa laikā cietušais var piekļūt šiem dokumentiem, ja tas darbojas kā privātais prasības iesniedzēja vai papildu prasības iesniedzējs. Ja cietušais nedarbojas šādā lomā, tad piekļuve dokumentiem var tikt atļauta ar tiesas priekšsēdētāja atļauju.

■ Lapa atjaunināta: 14/07/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.